

Nedenstående tekst om Arnager blev publiceret i tidsskriftet Gammelt & Nyt, 3. årgang, 1931, s. 44-46 og oplæst af Alex Speed Kjeldsen til et arrangement om En ny borriñholmsk orbåg på Salijn den 23. januar 2020.

ÂRNÂGAKALK Å ÂRNÂGAGRØNSÂN.

Nera på sydlanned, ed mils vaj frå Rønna, hâ vi dænj lijla fiskalajern vi kajla Arnâga; i skriftspråged hâ di fåded lawad te „Arnager“.

Sommardâ kanj enj lânt væk se rønj frå sijlarøjerien i Arnâga, mæn huzen ser enj ente majed te, forinj enj e dær, for di e mæn lawa, å di ligja å sjyla dom nera mod hawed. Å ud te lannavænj, som går forbi lid noran for, e dær grâneskâu. Uda i vanned e dær en liden bådahawn me en lång bro dær ud te. Ræjtia kløpper seddan som på norlanned e dær ikje ver Arnâga, mæn dær e bakka å brinka ud te strân, sommastâ me brânta vægja. Gå vi vesterpå långs me hawed, komma vi te enj lawer klint me kalk; kalkinj e grâvider; å dænj e hâr, mæn så fujler udâ ræwner å sprikker, ad dænj ikje kanj brøggjes te byggjesten æjle sedant nåd, å dænj kanj hæjlerikje brænjes å brøggjes som brænder kalk, for ded e dænj ente rener nok te. Så kommer dær nonna brinka, som ente stå så rågt op, dær våuser græz å torn på; å så ijæn lænjere vesterpå kommer dær râga klinta, mæn nu me grønsân, tæmli fâster, grâgrøner sân, sommastâ me lid bruna plætta idi. Dær e forsteninjer bådde i kalkinj å i grønsâninj, mæst væl sajta i sâninj, å de mæsta åd e mozlinjaskâla å små vættalyz.

Østan Arnâga e dær âu klinta me grønsân; i nonna å lawen hâr dænj bled så hâr, a dænj må kajles grønsânsten. Dær e âu forsteninjer idi, kansje ijnu mera injsom vestan Arnâga, me vættalyz, mozlinja å anra låjerlia kraitör; dær kanj âu varra forstenad træ; ded lijnar træsplinter æjle små træbidda, mæn ded e så hårt ad enj ente kanj sjæra i'ed. Grønsâninj kanj følles 1200 âlna østerpå frå Arnâga, å dær vår dænj Slæpper e dær et bonnlaw me fosforitklompa; ded ble særli gott kjænt i kristiden, då a de knev me å skaffa konstgjønninj hær te lans. Då ble dær lawad et fosforitbrødd me huz å stora maskiner; å dær ble grawad långa gånga inj i brinkanj frå strân å. Ded va stâtinj dær anlåd, å ded koste nok ilawed 1 million kroner. Dær ble grawad igrân fosforit fram, som ble sajlder te Ålbörr; dær skujle dænj knuses å lawas te konstgjønninj, mæn så vit kommed ente, for imæns va krien forbi, å så kunje vi igjæn få konstgjønninj frå udlanned, å så kunjed ente betalla saj å brøgga borriñholmsker fosforit.

Mæn kommer di enjgång te Arnâga, så synes jâ livæel, a di skujle gå hæn å se pa fosforitbrødd frå kristiden å på fosforitklompana; ded e ganske injtresant, sæl om ded ente hâr vad nân nytta te.

J. P. Andersen.